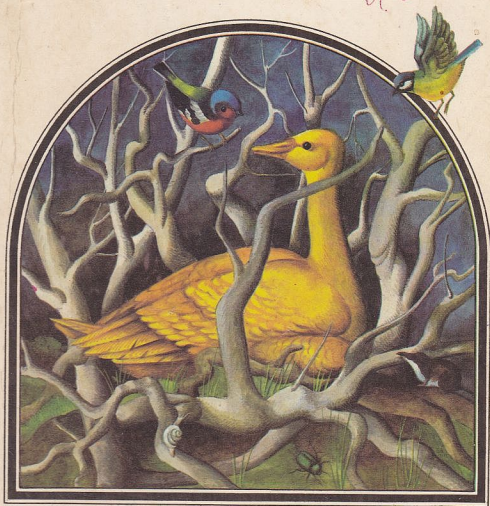


Bristice

Gîsca de aur



Frații Grimm
Rainer Sacher













A FOST ODATĂ un om și omul ăsta avea trei feciori. Pe cel mai mic dintre ei îl porecliseră Prostilă și-l luau în ris și-l umpleau de ocări ori de câte ori aveau prilejul. Într-o bună zi, cel mai mare dintre frați vru să se ducă în pădure să taie lemne și, mai înainte de a pleca, maică-sa îi puse-n traistă un cozonac bine rumenit și tare gustos și-o sticlă cu vin, ca să aibă cu ce-și potoli foamea și setea. Și de cum ajunse în pădure, flăcăul nostru se și întinși cu un omuleț bătrîn și tare cărunt. După ce-i dădu binețe, omulețul prinse a se ruga de el:

– Măi, băiete, dă-mi și mie o bucată din cozonacul tău și lasă-mă să sorb o înghițitură de vin, că nu mai pot de foame și sete și mă simt sleit! Vezi însă că flăcăul se ținea că-i deștept și se răsti la omuleț:

– Da' știi că n-ai pretenții mari!... Păi dacă ți-oi da din cozonacul și din vinul meu, mie ce-mi mai rămîne? Vezi-ți de drum și nu mai supăra oamenii cerșind!...

Și lăsîndu-l în plata domnului pe omuleț, își văzu de drum mai departe. Ajunse la locul cu pricina și se apucă imediat de lucru. Dar în timp ce se căznea să doboare un copac, loviturile cădeau anapoda; și, ca un făcut, îi scăpă securea din mină și nimeri cu tăișul în braț, de trebui s-o pornească din nou spre casă să-și lege rana. Vezi că pătăranăa asta i se trăsese de la omulețul cel cărunt.

Cînd fu să plece în pădure cel de al doilea fecior, maică-sa îi puse-n traistă, ca și celuiilalt, un cozonac gustos și-o sticlă cu vin. Omulețul cel bătrîn și cărunt îndată îi ieși în cale și-i ceru și lui o bucată de cozonac și o înghițitură de vin. Dar mijlociul se răsti la el, ca și fratele său mai mare:

– Ei, asta-i bună!... Păi dacă ți-oi da și ție, n-o să-mi mai rămînă nici pe-o măsea, așa că vezi-ți de drum și nu mai supăra degeaba oamenii! Și lăsîndu-l în plata domnului pe omuleț, nici că se mai sinchisi de el și-și văzu de drum departe. Dar pedeapsa nu întîrzie să vină: după ce izbi de citeva ori cu securea în trunchiul unui copac, se vătămă așa de rău la un picior, că trebui să fie dus acasă. Văzînd ce se întîmplase cu frații săi, Prostilă își puse-n gînd să încerce și el. Și începu a se ruga de taică-său:

– Taică, lasă-mă și pe mine o dată să mă duc în pădure la tăiat lemne! Și taică-său îi răspunse:

– N-ai văzut cît au pătîmit frații tăi de pe urma asta? Lasă-te păgubaș, băiete, că n-ai cap tu pentru astfel de treburi!...

Dar Prostilă, nu și nu, că el vrea să se ducă. Stăruia atîta că, pînă la urmă, taică-său trebui să încuviințeze:

– Ei, atunce du-te! Că de cite-i pătîmi, poate c-o să-ți vină și ție mintea la cap! Maică-sa îi dădu și lui un cozonac, dar vezi că fusese plămădit numai cu apă și copt în spuză! Și-i mai puse-n traistă și-o sticlă cu bere înăcrită... Cînd ajunse prislea în pădure, se întîlni și el cu omulețul cel bătrîn și cărunt. După ce-i dădu binețe, moșneagul prinse a se ruga de el:

– Măi, flăcăiaș, măi, dă-mi și mie o bucată din cozonacul tău și lasă-mă să sorb o înghițitură de vin din sticla ta, că nu mai pot de foame și de sete! Prostilă luă aminte la vorbele omulețului și-i răspunse cu blîndețe:

– Moșnegelule dragă, n-am în traistă decît un cozonac copt în spuză și-o sticlă cu bere acră, da' dacă-ți sînt pe plac bucatele astea, n-ai decît să te așezi colea, lingă mine, să ne ospătăm împreună. Se așezară ei pe iarbă și cînd scoase Prostilă merindele din traistă, odată-mi făcu niște ochi... Și cum să nu facă, dacă văzu dinainte-i un cozonac galben-galben, de parcă ar fi fost plămădit numai cu ouă, și dacă băgă de seamă că berea se preschimbase în vinul cel mai de soi!... Mîncară ei și băură pînă ce se săturară și, la sfîrșit, omulețul zise:

– Fiindcă mi-ai dovedit că ai inimă bună și din puțînul tău ești gata să împarți, bucuros, cu alții, să știu c-am să te fac fericit! Uite, vezi copacul cel bătrîn de colo? Apucă-te de doboară-l și vei găsi ceva la rădăcina lui. Acestea zicînd, omulețul își luă rămas bun și-și văzu de drum. Prostilă doborî copacul și găsi la rădăcina lui o gîscă cu penele numai și numai de aur. O luă sub braț și se îndreptă spre hanul unde gîndea să mîie peste noapte. Hangiul avea, însă, trei fete care, de îndată ce văzură gîsca, nu-și mai aflară locul, de curioase ce erau. Ardeau de nerăbdare voind să afle, cît mai degrabă, ce șart are pasărea asta minunată și de ce soi o fi. Și ar fi dat tustrele orice, numai să se aleagă fiecare cu cite-o pană de aur! Fata cea mare privea la gîscă cu jînd și-și zicea în sine: „Las' că găsesc eu un prilej să pot smulge o pană!” Și cînd Prostilă ieși pentru o clipă, fata își luă inima-n dinți și apucă gîsca de-o aripă. Dar vezi, drăcie, degetele îi rămăseră prinse de pene!... Puțin după aceea veni și cea mijlocie, cu gîndul să smulgă și ea o pană de aur. Dar abia se atinse de soru-sa, că și rămase agățată de ea. Cînd o văzură venind și pe cea de-a treia, care nutrea și ea același gînd, cele două surori mai mari strigară la ea:

– Nu te apropia, pentru numele domnului, nu te apropia!...

Dar fata nu pricepu defel de ce-i tot strigau surorile ei să nu se apropie de gîscă și gîndea în sine ei:

„Dacă ele s-au putut duce, de ce nu m-aș duce și eu!“ și se repezi spre gîscă. Dar abia o atinse pe una din surorile ei, că și rămase agățată de ea. Astfel, cîteștrele trebuiră să-și petreacă noaptea alături de zburătoare cu pene de aur. A doua zi, Prostilă își luă gîsca la subsuoară și-o porni întins la drum, fără să se sinchisească de cele trei fete, care erau agățate de ea. Și bieteale fiice ale hangului trebuiau s-o țină tot într-o fugă după Prostilă, fie c-o lua la dreapta, fie c-o lua la stînga, oriîncotro îl duceau picioarele... Cînd ajunseră în mijlocul unei cîmpii, numai ce se întîlniră c-un popă care tocmai trecea și el pe acolo. Zărind popa o asemenea blestemăție, începu să strige ca din gură de șarpe:

– Necuviințioaselor, nu vă e rușine să vă țineți scai după un flăcău? Oare se cuvine să faceți una ca asta?!... Și după ce le muștrului în lege, o apucă pe cea mai mică de mină, cu gînd s-o oprească. Dar, de îndată ce-o atinse, rămase și el agățat și, de voie, de nevoie, trebui să alerge și el în rînd cu cîteștrele. Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult, și iată că-n calea lor se ivi dascălul, care se minună grozav cînd îl văzu pe popă alergînd, cît îl țineau picioarele, în urma a trei fete...

– Ei, părinte, da' încotro grăbești așa tare?!... îi strigă el. Nu cumva să te iei cu altele și să uiți că mai avem azi un botez!... Acestea zicînd, se repezi la popă și dădu să-l tragă de mîneacă, dar rămase și el agățat...

Cum alergau ei așa toți cinci, agățati unul de altul de parcă ar fi fost înșirați pe-o sfoară, numai cele trecură pe dinaintea doi țărani, care veneau de pe cîmp, cu sapele pe umeri. Popa îi strigă, încă de departe, rugîndu-i să-l scape pe el și pe dascăl de pacostea asta. Dar, de-ndată ce-l atinseră țăranii pe dascăl, rămaseră și ei agățati. Ei, comedie mare: șapte inși se înșirau acum după Prostilă, care zorea cu gîsca la subsuoară!... Merseră ei ce mai merseră și-ntr-un sfîrșit ajunseră într-o cetate mare, unde domnea un împărat care avea o fiică, numai bună de măritat. Și era fiica împăratului atît de sanchie și de ursuză din fire, că nimeni pînă atunci n-o putuse face să ridă. Din această pricină, împăratul dăduse o pravilă, în care sta scris că acela care o va face pe domniță să ridă o va lua de nevastă. Auzind acestea, Prostilă se înfățișă înaintea fetei, cu gîsca la subsuoară și cu tot alaiul cel năstrușnic după el. Și cînd îi văzu domnița pe toți șapte alergînd în urma lui Prostilă, de parcă ar fi fost înșirați pe-o sfoară, odată izbucni într-un hohot de rîs și cu atîta poftă rise, că nu-i mai fu chip să se oprească. Și dacă văzu Prostilă că împlinise porunca împăratului, cuteză să-i ceară fata de nevastă, precum sta scris în pravilă. Numai că împăratului nu prea îi era pe plac ginerile și născocoa fel și fel de chichițe ca să scape de el. Pînă la urmă, îi zise că i-o va da de nevastă pe fie-sa numai atunci cînd i-o aduce pe cineva care să fie în stare să bea tot vinul care ar încăpea într-o pivniță. Prostilă se gîndi că numai omulețul cel cărunt din pădure i-ar putea veni în ajutor c-un sfat de folos. Porni deci într-acolo și cînd ajunse, zări un om care ședea jos, taman pe locul unde doborîse copacul, și părea să fie tare amărît. Prostilă îl întrebă ce of are pe inimă de stă așa cătrănit și omul răspunse:

– Cum aș putea să fiu altfel dacă mă chinuiește o amarnică de sete și n-am cu ce-o stinge?! Iar de apă, cît o fi ea de rece, nu mă pot atinge, că nu-mi priește defel! E drept că mai adineauri am golit un butoi cu vin, dar ce înseamnă o picătură la setea care mă frige pe mine? E taman cît o picătură pe o piatră înfierbîntată, zău așa!

– Păi, dacă-i numai asta, atunci află că mi-e în puțința să-ți astîmpăr setea, îi zise Prostilă. Hai, frățioare, cu mine și o să bei pînă n-o să mai poți!...

Îl duse apoi în pivnița împăratului și omul nostru se înfipse lîngă butoaiile cele mari și, luîndu-le la rînd, bău, bău de stinse, pînă ce începură a-l dura șalele, nu alta... Nici nu trecuse bine ziua și secase vinul din toate butoaiile. Prostilă se duse la curte și-i ceru din nou împăratului să-i dea fata de nevastă. Dar și-aî găsit să i-o dea!...

Ședea cătrănit toată vremea și nu se putea hotărî, în ruptul capului, să-și mărite odrasla după un neisprăvit ca ăsta, căruia toată lumea îi zicea Prostilă. Și ca să scape de el, îl mai puse la o încercare. Cică trebuia să găsească un om, care să fie-n stare să mănînce un munte de pîine... Prostilă nu stătu multă vreme la gînduri, ci porni imediat la drum. Cînd ajunse în pădure, în același loc unde doborîse copacul, zări un om cu o mîtră tare nețăjită, care-și tot strîngea cureaua peste burtă, văicărîndu-se întruna:

– Vai de măicuțică mea, am înfulecat un cuptor întreg de pîine, da' ce-mi poate ajunge doar un cuptoraș, cînd sînt lîhnit de foame?!... Prin burtă-mi fluieră vîntul și trebuie să-mi strîng tot mereu cureaua ca să nu cad de-a-mpicioarele!...

Auzind acestea, Prostilă se bucură tare mult și-i zise:

– Mă, frate-miu, hai de te scoală și vino cu mine, c-o să-ți dau să mănînci pînă te-i ghiftui!...

Ajunseră ei în cetatea împărătească și ce să vezi acolo: din făina care fusese strînsă în întreaga împărăție, împăratul dăduse poruncă să se facă un munte uriaș de piine.

Pădurețul cel hămesit de foame se așeză la poalele muntelui de piine și începu să înfulece din el, de parcă se băteau turcii la gura lui. Într-o singură zi n-avu ce alege din muntele de piine; și cînd se lăsă seara, nu mai rămăsesse din el nici măcar o fărîmiță. ... Dacă văzu asta, Prostilă îi ceru pentru a treia oară împăratului să-i dea fata de nevastă, dar acesta căută și de astă dată să umble cu fofirlica și să scape de el. Și, în cuvinte microase, îl îndemnă să-i aducă la curte o corabie, care să fie așa de năzdrăvană, încît să plutească și pe apă și pe uscat.

— Cînd te-oi vedea venind cu corabia la curtea pălatului, îi mai zise el, voinde să dea vorbelor un anume înțeles, să știi că nu voi mai avea nici o pricină de împotrivire și ți-oi da fata de nevastă, pe loc.

Prostilă porni iar în pădure, spre locul cu pricina, și aici îl găsi pe omulețul cel bătrîn așezat pe care-l spătase din pușinele lui bucate. Și bătrînul, ascultîndu-i păsul, grăi astfel:

— Am mîncat și am băut de hatîrul tău și acu' o să-ți dau și corabia! Acestea toate ți s-au cuvenit pe drept, fiindcă n-am putut să-ți uit bunătatea și mila pe care mi-ai arătat-o la nevoie. Și omulețul cel bătrîn și cărunț îi dăru corabia năzdrăvană, care, pasămite, plutea și pe apă și pe uscat. În clipa cînd Prostilă i-o aduse peșcheș împăratului, acesta nu mai avu ce să zică și-i dădu fata de nevastă. Și se făcu nuntă ca-n povești; iar după moartea împăratului, Prostilă urcă în scaunul domnesc și trăi în fericire, pînă la adînci bătrîneți, alături de nevasta lui.



EDITURA KARL NITZSCHE, NIEDERWIESA – EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI – 1981

În românește de DAN FAUR

Ilustrații de RAINER SACHER

Titlul ediției originale: Gebrüder Grimm – *Die goldene Gans*

Verlag Karl Nitzsche, Niederwiesa, 1980

Lector CARMEN PAȚAC

Tipărit în R. D. G.

12 lei